

SENIORDAGHØJSKOLEN efterår 2021

Tirsdag/Torsdag

v./Susanne Bøjstrup, sb@fo-aarhus.dk

Tema: Trivsel og fællesskaber

Med sæsonens tema om trivsel og fællesskaber bygger vi videre på forrige sæsons tema om humor, livsmod og positive tilgange til livet. De seneste mange måneder, hvor vi har været fysisk adskilte, er det blevet om muligt endnu mere tydeligt, at fællesskaber spiller en meget vigtig rolle for trivsel, velvære og vores tilværelse i det hele taget.

I efteråret vil vi sætte fokus på mange forskellige typer fællesskaber og deres betydning for os – fra internationale fællesskaber som EU og Storbritannien efter Brexit, over andels- og højskolebevægelsen, kunstneriske og kulturelle fællesskaber til de helt nære fællesskaber med familien, vennerne og naboer.

25.7.21

	Kl. 10.30- 12.00	Kl. 12.30-14.00
Tirsdag 7/9	Velkomst, præsentation af efterårets program og af deltagerne	Flex 1 Planlægning af fleksibelt tilrettelagt undervisning
Torsdag 9/9	Merete Ipsen , tidl. leder af Kvindemuseet <i>Kvindemuseet</i> Merete Ipsen var med til at stifte Kvindemuseet, som i 1984 slog dørene op til sin første udstilling i den gamle politistation på Domkirkepladsen i Århus. Merete vil fortælle om museet og om sin tid som leder frem til 2018. Hun vil samtidig fortælle om, hvordan synet på kønnene og kvindekampen har udviklet sig frem til i dag, og gøre os klogere på den debat om køn, identitetspolitik, metoo og generationsforskelle, der foregår i øjeblikket.	Aage Augustinus , fhv. præst og tidl. forstander på Ask Højskole og Rude Strand Seniorhøjskole <i>Grundtvig og folkeoplysningen</i> Grundtvigs betydning for eftertiden (hans virkningshistorie) er utrolig vidtrækkende – langt mere vidtrækkende end de kredse og bevægelser, der kalder sig grundtvigske. Man kan med nogen ret påstå, at de fleste danskere (med eller mod deres vidende) er påvirket af grundtvigske tanker. Dansk kultur, pædagogik, politik og kirkeliv ville ikke have været det samme uden ham. Med en vis ret kunne man kalde ham dansk kulturs 'væg til væg tæppe'. Foredraget vil med udgangspunkt i Grundtvigs liv og værk søge at indkredse det grundlæggende og blivende i hans tænkning. Især hans tanker om folkeoplysning vil blive behandlet. Vi vil følge folkeoplysningens vej til højskolerne, siden til oplysningsforbundene, og sidst, men ikke mindst, vil vi se på

		folkeoplysningen i lyset af en globaliseret verden.
Tirsdag 14/9	<p>Mads Ellegaard, journalist, forfatter <i>Byudvikling med historisk afsæt: Hjem bag facaden - utrolige fortællinger fra Århus og Møllestiens indre</i></p> <p>Uden at kende fortiden er det umuligt at styre nutiden og forholde sig fremtiden. Med 23 år som beboer i Møllestien midt i Århus og en årrække som kommunikationschef i en af landets store ejendomsmæglerkæder er Mads Ellegaard godt inde i den udvikling, som Århus, byhusene og mange mennesker i midtbyen har gennemlevet. På den baggrund har han kradset endnu dybere i facaden og fundet nogle af de fantastiske historier og bedste billeder fra før og nu. Det er blevet til bogen, som er udkommet her i foråret: 'Hjem bag facaden – utrolige fortællinger fra Aarhus og Møllestiens indre', som giver et levende indtryk af alt det, som gaden og Århus midtby har haft at byde på gennem tiden samt det, som er i vente. I løbet af dagen skal vi både høre om det historiske perspektiv, om menneskene, der definerede midtbyen - fra kendte til ukendte, fra heksedømte til borgmestre. Og vi får direkte adgang til den ærlige udlægning af nutiden og fremtiden for et af hjerterne i smilets by.</p>	<p>Kl. 13 - 14.30</p> <p>Med Mads Ellegaard på byvandring i og omkring Møllestien i Århus</p>
Torsdag 16/9	<p>Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab <i>Georg Brandes og Det moderne gennembrud</i></p> <p>Her gives en introduktion til én af de historisk og kulturelt set mest spændende og betydningsfulde perioder i Danmark og norden: Det moderne gennembrud, som løb fra ca. 1871-1900. Og litteraten og forfatteren Georg Brandes var den, der satte det meste i gang. Han opnåede at få en kæmpe berømmelse og en kæmpe kulturel magt, var meget elsket og meget hadet. Og levede et for sin tid helt vildt liv; med mange rejser, mange kvinder og en helt enorm produktivitet. Vi følger hans liv, ser på hvad gennembruddet indeholdt og undersøger hans paroler: at sætte problemer til debat, at kunstnere og bøger skal blande sig i samfundsforholdene. Og frem for alt: frihed</p>	<p>Claus Qvistgaard, cand.scient, datalog <i>Kan de sociale medier sammenlignes med narkotika?</i></p> <p>De sociale medier bliver ofte sammenlignet med narkotika, fordi de skaffer sig adgang til din psyke og hacker din hjerne. De får dig til at gøre eller mene ting, du måske senere fortryder, og de gør dig afhængig. Som en del af den ældre generation kan vi måske styre dette. Men når man ved, at tre ud af fire 13-23-årige dagligt bruger sociale medier som Facebook, Instagram og Tik Tok, og at disse unge mennesker faktisk lever en stor del af deres sociale liv gennem mobilen, er det måske en god ide, at vi som bedsteforældregenerationen følger lidt med i, hvad der faktisk foregår. Man kan endvidere diskutere, om det er rimeligt, at de sociale medier sætter sig til</p>

	<p>til mennesket på alle planer. Georg Brandes var et karismatisk og helt unikt menneske, en verdensberømt, og en mand der har ændret det danske samfund og den danske kultur afgørende.</p>	<p>dommer over, hvem der må ytre sig, og om hvad. Facebook og Twitter lukkede som bekendt Donald Trumps konti for min. 2 år. Er det i grunden rimeligt, at det er disse teknologi-giganter, der skal bestemme det? Noget skal der gøres. Falske nyheder og konspirationsteorier, der i særdeleshed breder sig i de kredse, hvor den eneste kilde til nyheder netop er de sociale medier, er en livsfarlig cocktail for vores samfund. Men hvem skal sætte sig til dommer over vores højt skattede ytringsfrihed?</p>
<p>Tirsdag 21/9</p>	<p>Per Fløng cand.scient., gymnasielærer <i>Covid-19</i> Foredraget vil forklare, hvad virus er, og hvordan virus påvirker vores celler og væv. Desuden skal vi høre om mink, om flagermus og den danske svineproduktion. Og om strategierne bag produktionen af en vaccine, der virker.</p>	<p>Dagmar Helles Brendstrup, journalist, tidl. direktør for Glasmuseet, Ebeltoft <i>Familiekrøniken – når virkeligheden overgår fiktionen</i> Om skæbne, den kristne tro, kærlighed, død – og om børn, der bliver givet bort. Men også en fortælling om slægtsgården, om humor og om at stå fast i gummiskoene og holde begge ben på jorden – lukke lyset ind og lave smuthuller til fest, selv i krisetider. Kort sagt: en gribende fortælling om livet gennem flere generationer, men også om Danmarkshistorien og samfundsudviklingen.</p>
<p>Torsdag 23/9</p>	<p>Nils Adrian, klassisk guitarist <i>Sangvær</i> Musikalsk underholdning med fællessang og samvær ved guitarist og sanger Nils Adrian</p>	<p>Irene Hellvik, cand.mag. i historie og socialantropologi, tidl. museumsinspektør ved Dansk Landbrugsmuseum på Gl. Estrup <i>Andelsbevægelsen – en succeshistorie fra det danske landbrug</i> Andelsbevægelsen er unik for Danmark. I en lille by i Vestjylland fik nogle landmænd for mange år siden en idé, der skulle vise sig at være genial. Det første andelsmejeri blev taget i brug en sommerdag i 1882, og dette blev begyndelsen på en næsten eventyrlig historie, som med årene udviklede sig med stormskridt. I dag er andelsbevægelsen ikke længere i så høj kurs – og dog. For andre har taget idéen til sig, og på boligområdet og inden for de økologiske landbrug har bevægelsen fået en renaissance.</p>
<p>Tirsdag 28/9</p>	<p>Jens Winther, tidl. byrådsmedlem i Århus, cand.mag. i samfundsfag og psykologi <i>Brændpunkt</i> Jens Winther behandler aktuelle, politiske spørgsmål og lægger op til debat.</p>	<p>Kl. 13: Generationernes Hus, Thit Jensens Gade 1, Århus Ø (bus 23) Vi mødes foran hovedindgangen kl. 12.55 Kirsten Skadhede, koordinator, Generationernes Hus</p>

		<p><i>Besøg i Generationernes Hus</i></p> <p>I et nyt hus på Århus Ø vil børn, unge, voksne og ældre leve og bo sammen – børn i institution, studerende, familier, mennesker med handicap og ældre med behov for pleje. Vi skal besøge Generationernes Hus og høre om idéerne bag huset. Vi skal se faciliteterne og nogle af boligerne i huset og høre om det moderne bud på flere generationer under samme tag.</p>
Torsdag 30/9	<p>Lillian Hjorth-Westh, foredragsholder, højskolelærer, tidl. forstander på Bornholms Højskole</p> <p><i>Fra Grønland til Malaysia. Om forfatteren Jørn Riel</i></p> <p>Forfatteren Jørn Riel er mest kendt for de grønlandske skrøner. Han er uddannet telegrafist og navigatør, hvilket bragte ham til Grønland i 1953. Derfra tog han til varmen i Malaysia, hvor han bor i dag. Riel har skrevet mange bøger med morsomme og alvorlige historier fra hverdagen. Denne eventyrer er et spændende bekendtskab.</p>	<p>Sanne Østergaard Nielsen, lektor, Erhvervsakademi Aarhus</p> <p><i>En fremtid i en mere bæredygtig verden</i></p> <p>Vi får et indblik i, hvordan FN arbejder hen mod en mere bæredygtig verden, og hvordan vi som borgere og virksomheder i Danmark er forpligtede til at tage del i denne udvikling. Vi får en gennemgang af de 17 verdensmål som et redskab, og vi introduceres til cirkulær økonomi som et værktøj i vores dagligdag.</p>
Tirsdag 5/10	<p>Caroline Borring-Laursen og Nana Nikoline Boller, kandidatstuderende på litteraturhistorie, Aarhus Universitet</p> <p><i>Kvinder rundt om kanon</i></p> <p>Kvinder rundt om kanon er et projekt med det formål at udbrede kendskabet til kvindelige forfattere uden for og rundt om den vestlige litteraturkanon. Projektet er startet af fire litterater med passion for verdenslitteratur, både nyt og gammelt. Kom og hør om nogle spændende, kvindelige forfatterskaber uden for Europa, og få inspiration til ny læsning.</p>	<p>Kl. 13 mødes vi i forhallen på ARoS</p> <p>Medbring årskort, hvis du har et</p> <p>ARoS</p> <p><i>This is not Africa – unlearn what you have learned</i></p> <p>Den anmelderroste udstilling, 'This is not Africa – unlearn what you have learned', er en højaktuel udstilling med en række toneangivende samtidskunstnere. Kunstnerne er primært fra det afrikanske kontinent, men også fra andre lande. Værkerne i udstillingen griber forstyrrende ind i en traditionel og stereotyp vestlig fortælling om 'det afrikanske'. Den involverer værker, som på forskellig vis parodierer, gennembryder, dekonstruerer eller etablerer nye forståelsesrammer og udtryksformer. Som noget helt ekstraordinært skaber ARoS en kunstsatellit i tæt samarbejde med det ambitiøse og kunstneriske</p>
Torsdag 7/10	<p>Inga Kofoed Andersen, geolog og rejseleder</p> <p><i>På vulkaner</i></p> <p>Det bobler og syder på vores jord – ca. 40</p>	<p>Søren Møllgaard Kristensen, forstander</p> <p><i>Egmont Højskolen</i></p> <p>Søren Møllgaard vil fortælle om højskolelivet</p>

	vulkaner er hvert år i udbrud rundt om på kloden. Inga fortæller om kræfterne i jordens indre, der fører til vulkanudbrud, og viser billeder fra nutidige udbrud. Og forsøger at give et bud på, hvordan – og hvorfor – man lever med vulkaner på Island og andre steder.	generelt og livet som forstander på Egmont Højskolen blandt 200 unge mennesker i særdeleshed. Her har fællesskaber en helt særlig betydning, fordi eleverne i udstrakt grad hjælper hinanden.
Tirsdag 12/10	Jan Schouby , chefredaktør, Aarhus Stiftstidende <i>Aktuel debat</i> - Chefredaktør på Aarhus Stiftstidende, Jan Schouby, kigger forbi til en debat om aktuelle emner. Vi meddeler på forhånd 3-4 emner, vi ønsker at diskutere med Schouby.	Kim Bredahl Kristensen , underviser og foredragsholder <i>Kunstnerfællesskaber i Paris</i> Paris 1860 til 1930: To kunstnerfællesskaber spirer frem – impressionisterne og avantgardisterne. Vi ser på ligheder og forskelle imellem dem og på, hvilken betydning de har haft.
Torsdag 14/10	Udflugt Heldagsudflugt til Samsø Program følger	Udflugt Heldagsudflugt til Samsø Program følger
Tirsdag 21/10	Efterårsferie	
Torsdag 15/10	Efterårsferie	
Tirsdag 26/10	Anne Valbjørn Odgaard , cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab <i>Kunstnerisk revolution for kvinderne 1870-1914. Marie Krøyer, Anna Ancher og alle de andre</i> I tiden fra 1870-1914 sker der kolossale ændringer og eksperimenter i kvindesynet, som alternerer mellem den sexede femme fatale og den delikate femme fragile og til sidst springer den nye kvinde ud: la femme nouvelle, den nye kvinde. Kvinder markerer sig i denne periode i litteraturen og billedkunsten sideløbende med der sker samfundsmæssige nybrud for kvinden.	Hans Henrik Knoop , lektor, Danmarks Institut for Pædagogik og Uddannelse, Aarhus Universitet <i>Det gælder livet – i medgang og modgang. Om positiv psykologi</i> Siden årtusindskiftet har positiv psykologi været med til at sætte en ny videnskabelig dagsorden. Det udbredte billede af psykologien som noget halvpinligt for primært syge og sindslidende er blevet suppleret med et øget fokus på det sunde, velfungerende og forebyggende. Dette har givet os en væsentlig bedre forståelse af de livskvaliteter, som fremmer personers og fællesskabers trivsel i hverdagen. Men det har også åbnet for en lang række indsigter i, hvordan det bedste i os kan bruges i forhold til sygdom og problemer.
Torsdag 28/10	Flex 2	Flex 3
Tirsdag 2/11	<i>Brexit og nationalisme på de Britiske Øer: Begyndelsen til enden på to unioner?</i> I 2016 stemte et lille flertal af den britiske befolkning landet ud af EU. Men flertallet var langt fra jævnt fordelt. Skillelinjerne løb mellem unge og gamle, mænd og kvinder,	Steen Hessellund , projektchef, Realdania <i>Seniorbofællesskaber</i> Et af Realdanias store fokusområder er fremtidens boligformer på seniorområdet. Projektchef Stig Hessellund vil fortælle om Realdanias arbejde med at indsamle viden og

	<p>uddannede og ikke uddannede, by og land. Meget slående delte afstemningen også befolkningen mellem de nationer, der tilsammen udgør Det Forenede Kongerige Storbritannien: England og Wales stemte for at forlade EU. Skotland og Nordirland stemte for at blive. Vi vil fokusere på, hvorfor befolkningerne i Nordirland og Skotland åbenbart værdsætter det europæiske samarbejde højere, og hvordan Brexit påvirker politiske og nationalistiske bevægelser i Skotland og Nordirland.</p>	<p>bidrage til udvikling af nye boformer, som kan fremme livskvalitet og fællesskaber på seniorområdet.</p>
<p>Torsdag 4/11</p>	<p>Lars Pehrson, medstifter og tidl. adm. direktør, Merkur Andelskasse <i>Bank og samfund – fra impuls til bevægelse</i> Lars Pehrson var med til at stifte Merkur Andelskasse i Hjørring for 38 år siden, og var adm. direktør i andelskassen frem til september 2020. Vi skal høre om Merkurs rolle som frontløber for bæredygtig udvikling og social ansvarlighed inden for bankdrift siden 1982.</p>	<p>Anita Fabricius, sognepræst i Skødstrup, tidl. præst i Århus Arrest <i>Nåden at få sit liv fortalt</i> Om kristendom, eksistens og fortælling. I foredraget vil Anita Fabricius bl.a. komme ind på døden og på begravelsestaler, som er noget, vi ikke taler meget om, men som hun ofte oplever, at det gør godt at tale om. Og hun vil få os til at løfte blikket, mærke forskellen og nåden i at fortælle og høre andres historie, hvorved blikket fjernes fra os selv.</p>
<p>Tirsdag 9/11</p>	<p>Flex 4</p>	<p>Flex 5</p>
<p>Torsdag 11/11</p>	<p>Inga Kofoed Andersen, geolog og rejseleder <i>Kiruna – en by og et samfund flytter</i> Udvinningen af jernmalm i en af Sveriges største malminer er grundlaget for byen Kiruna. Og samtidig er det en trussel, da malmen udvindes i minegange dybt under byen. Om ganske få år vil byen synke i undergrunden. I disse år flytter byen derfor, og Inga viser billeder af byplanen og flot arkitektur samt fortæller om geologien i området.</p>	<p>Flex 6</p>
<p>Tirsdag 16/11</p>	<p>Marianne Møller, boghandler, indehaver af Kristian F. Møllers Boghandel: <i>Årets bognyheder</i> Marianne Møller fortæller om årets nyheder på bogfronten og kommer med gode idéer til læsestof og julegaver.</p>	<p>Flex 7</p>
<p>Torsdag 18/11</p>	<p>John Frederiksen, tidl. koordinator for Vadehavssamarbejdet og forfatter til bøger om Vadehavet <i>Halligerne – Europas Maldiver</i> Lige syd for den dansk-tyske grænse finder man de seks halligere, hvor</p>	<p>Michael Grankvist, gymnasielærer, skuespiller, underviser i kropssprog og kommunikation <i>Kropssprog</i> Kroppen snakker og snakker. Selv når du tror, du holder mund, ævler din krop løs om om,</p>

	<p>der i dag bor ca. 250 mennesker, fordelt på omkring 35 kunstige jordhøje (værfter). Vil de overleve det stærkt stigende havspejl? Og i så fald hvordan? Hør John Frederiksen fortælle om de små øer uden diger i Vadehavet.</p>	<p>hvordan du har det, og hvad du synes om de mennesker og ting, du omgiver dig med. Du kan ikke stoppe din krop fra at kommunikere, og derfor er kropssproget det mest fundamentale og ærlige sprog, vi har. Med dette foredrag vil du lære om alt det, du inderst inde godt vidste i forvejen, men som du alligevel havde glemt at tænke på. Du vil få gode råd til at skabe relationer. Du vil få større indsigt i sammenhængen mellem krop og psyke og i følelsernes betydning for vores beslutninger. Du vil få masser at spejle dig i – serveret med en god portion humor og energi. Og ikke mindst vil du få en rigtig hyggelig eftermiddag.</p>
Tirsdag 23/11	Flex 8	Flex 9
Torsdag 25/11	Flex 10	<p>Derek Beach, professor i statskundskab, Aarhus Universitet <i>Det amerikanske præsidentvalg 2020 og det USA, Trump efterlader</i> Hvorfor tabte Trump valget i 2020? Skyldes det republikanernes politik eller personen Donald Trump? Oplægget vil diskutere forskellige forklaringer på Trumps nederlag samt kigge på det USA og de problemer, Trump efterlader til sin efterfølger, Joe Biden.</p>
Tirsdag 30/11	<p>Jens Winther, tidl. byrådsmedlem i Århus, cand.mag. i samfundsfag og psykologi <i>Brændpunkt</i> Jens Winther behandler aktuelle, politiske spørgsmål og lægger op til debat.</p>	<p>Jens Blom-Hansen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet <i>Den interne magtpolitik i EU</i> Følelserne går højt i EU-samarbejdet i disse år. Alvorlige, næsten eksistentielle kriser truer med at splitte samarbejdet: Coronapandemien raser. Der er kaos på flygtningeområdet. Finanskrisen. Økonomisk nedsmeltning i Grækenland. Brexit. Samtidig er der overraskende ny saft og kraft i samarbejdet: Bankunion. Energiunion. Forstærket euro-samarbejde. Forstærket forsvarssamarbejde. Omfattende handelsaftaler, fx med Canada. Fælles klimapolitik. Fælles vækstpakker i forlængelse af de økonomiske nedlukninger under Coronakrisen. Ikke alle tingene bliver til noget, men mange gør. Men hvordan træffer EU egentlig beslutninger? Hvem har magten? Og kan Danmark reelt øve indflydelse i et EU med 27 medlemslande?</p>
Torsdag	Anne Valbjørn Odgaard , cand.mag. i	Flex 11

2/12	<p>litteraturhistorie og religionsvidenskab</p> <p><i>Selma Lagerlöf: Gösta Berlings Saga</i></p> <p>Svenske Selma Lagerlöf var en af de mest markante kvindelige forfattere i Norden i slutningen af 1800-tallet og fik stor succes, på trods af at hun skilte sig temmelig meget ud med sin stil. Hun var nyromantiker, dyrkede naturen og den folkelige fortællekunst, og disse ting kan man også se i debutværket <i>Gösta Berlings Saga</i> fra 1891, der består af farverig, lyrisk prosa. Romanen er en rammefortælling med flere indflettede historier og har både bibelske og romantiske træk, foregår i Värmland de første årtier af 1800-tallet og er ganske enkelt en sindssygt god fortælling. Om den og om Selma Lagerlöfs liv, bl.a. som markant foregangskvinde, skal dette foredrag berette.</p>	
Tirsdag 7/12	<p>Sangforedrag</p> <p><i>Ind under jul</i></p> <p>Foredragsholder bekræftes senere</p>	Evaluering
Torsdag 9/12	<p>Flex 12</p> <p><i>Juleafslutning</i></p>	Flex 13 <i>Juleafslutning</i>

Der tages forbehold for ændringer i programmet.

Flex-forløb: Undervisningen tilrettelægges af kursisterne – indhold aftales første mødegang.

I forbindelse med efterårets heldagsudflugt vil der være en egenbetaling. Deltagelse i udflugten er naturligvis frivillig.